

Socialdepartementet

Barnombudsmannen
Box 22106
104 22 Stockholm

Uppdrag att inhämta barns och ungas åsikter och erfarenheter av kränkande behandling och trakasserier

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att ge Barnombudsmannen i uppdrag att inhämta barns och ungas åsikter och erfarenheter av kränkande behandling och trakasserier. Vid genomförandet av uppdraget ska Barnombudsmannen ge barn och unga möjlighet att framföra sina idéer och förslag till berörda beslutsfattare. Uppdraget ska även genomföras i samråd med berörda myndigheter.

Barnombudsmannen får för uppdragets genomförande använda 700 000 kronor. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg anslaget 5:2 Insatser för att förverkliga konventionen om barnets rättigheter i Sverige, anslagspost 2 Del till Kammarkollegiet. Medlen utbetalas engångsvis mot rekvisition ställd till Kammarkollegiet senast den 1 december 2013. Medel som inte har utnyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2014. Rekvisitionen och återbetalning ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 1 april 2014. Redovisningarna ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Ärendet

Barnkonventionen slår fast att alla barn har rätt till utbildning. Barn ska kunna åtnjuta denna rättighet utan att utsättas för olika former av kränkande behandling och trakasserier. I det arbetet har skolan ett stort ansvar att förebygga, upptäcka och stödja. Lagstiftningen är tydlig med att var och en som arbetar inom utbildningen aktivt ska motverka alla former av kränkande behandling och trakasserier.

Kränkande behandling är enligt skollagen (2010:800) ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet. Enligt diskrimineringslagen är trakasserier ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Regeringen har tagit flera initiativ för att motverka kränkande behandling och trakasserier mot barn. Skolverket fick 2011 i uppdrag av regeringen att genomföra en förnyad satsning för att stärka skolans värdegrund och arbetet mot diskriminering och kränkande behandling, så som mobbning i skolan, förskolan och fritidshemmet (U2011/567/S, U2011/2649/S).

Skolverket har även haft i uppdrag att utvärdera metoderna mot mobbning (U 2007/1205/S). I utvärderingen konstaterades att förövarna vanligen är flera i den utsattes klass och att mobbningen oftast sker på skolgården, vid toaletterna, i korridoren eller i klassrummet och förhållandevis ofta när läraren är närvarande. Utvärderingen visar även att det finns skillnader mellan hur flickor och pojkar upplever mobbning. I utvärderingen fastslogs att ett positivt och bekräftande skolklimat där barn och unga har tillit till vuxna minskar mobbning och skapar förutsättningar för en trygg skolmiljö (Skolverket, 2011, Utvärdering av metoder mot mobbning). Kränkande behandling och trakasserier, så som mobbning, kan även förekomma via nätet och mobilen.

Regeringen anser att det är viktigt att ta del av barns och ungas egna upplevelser och erfarenheter av kränkande behandling och trakasserier. Mot bakgrund av bl.a. resultaten av Skolverkets utvärdering av metoder mot mobbning är det angeläget att både flickor och pojkar kommer till tals. Barnombudsmannen har på uppdrag av regeringen utvecklat metoden Unga Direkt där myndigheten lyssnar till barn och unga i utsatta situationer och där de får möjlighet att dela med sig av sina erfarenheter och framföra sina idéer till berörda beslutsfattare.

Syftet med uppdraget är att på ett metodiskt sätt undersöka och sammanställa barns och ungas åsikter och erfarenheter av kränkande behandling och trakasserier samt det stöd de har fått. Barnombudsmannen ska samtala både med barn och unga som har utsatts för kränkande behandling och trakasserier och med barn och unga som

själva har utsatt andra barn för kränkningar och trakasserier. Uppdraget ska ge ytterligare kunskap om hur arbetet mot kränkande behandling och trakasserier kan förstärkas utifrån barnens egna perspektiv.

På regeringens vägnar

Maria Larsson

Anna Holmqvist

Kopia till

Statsrådsberedningen
Finansdepartementet/Ba
Finansdepartementet/SKA
Utbildningsdepartementet/S
Utbildningsdepartementet/Jäm
Utbildningsdepartementet/UC
Arbetsmarknadsdepartementet/Disk
Regeringskansliet förvaltningsavdelning
Kammarkollegiet
Socialutskottet
Skolverket
Barn- och elevombudet
Diskrimineringsombudsmannen
Skolinspektionen
Specialpedagogiska skolmyndigheten
Sameskolstyrelsen
Arbetsmiljöverket
Ungdomsstyrelsen
Sveriges Kommuner och Landsting
BRIS
Rädda Barnen